

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ברכת המזון

פרשת עקב

בס"ד | גיליון מס' 292

כיצד כנר ניו יורקי הושיע סוחר סיני ותיק?

ואכלת ושבעת וברכת... (ח, י)

המופלאה שקבע הזן ומפרנס לכל, למנף את ארוחת הבוקר או הערב לרגע של חיבור וקשר עם הבורא, כדי להבטיח את הביטוח המקיף הזה - על הבריאות, על החיים, ובעיקר - על הפרנסה.

הבה נאמץ עכשיו את ברכת המזון אל ליבנו, עם כל העוצמה. לברך ברכת המזון כראוי, להיות 'זהיר' בברכת המזון הראוי לשפע האלוקי העצום הזה, זה לברך ברכת המזון מתוך ברכון, בלי להעיף מבט אל הסלולרי, בלי לאסוף פירורים או לרכו סכ"ם תוך כדי, בלי להורות באצבע לילד מה עליו לעשות. ברכת המזון כראוי, ברמה כזו שתעניק לנו את הביטוח המקיף הזה שאנו מייחלים לו - היא ברכת המזון ככוונה, בריכוז, בהתלהבות!

עכשיו, בעידן בו העולם כה מעורער, הפרנסה כה מבולבלת, זה הזמן לרכוש את הביטוח המקיף שאין דומה לו. הבה נקבל החלטה לברך ברכת המזון ברצינות, מתוך תחושת קשר לבורא עולם. אם אנו בסעודה משפחתית נצרך את כל בני המשפחה למקלה אחת גדולה, נתרכז כולנו לברך ברכת המזון מתוך הכתב, ככוונה, בהתלהבות. כך נפתח לעצמנו את שערי השפע, ובורא עולם יוסיף ויעניק לנו בטובו חיים ובריאות, שפע ופרנסה!

מפעל מסוגר, ודמעה של כנר...

את הסיפור הבא מספר יהודי בעדות אישית, על מה שחוה בעצמו בעת האחרונה. אילולא נכתבו הדברים באופן מפורש בגיליון 'על המזון' מפיו של הרב י. גרין הי"ו, תושב בורו פארק, היה קשה להאמין, אך כך בדיוק הוא מספר:

פרנסתו של הרב גרין, גיבור סיפורנו, היא מסחר במוצרים המיוצרים בסין, ומיובאים ממנה לארצות הברית בעיקר, וגם לשאר מדינות העולם. אמנם הוא אינו בעל החברה, אולם הוא מחזיק במשרה בכירה בה, ופרנסתו היתה מצויה לו בשפע. העבודה די קלה - הוא יושב על הכסא במשרדו הממוזג, מנווט את עסקאות הייצור, הרכש, הייצוא והייבוא בלי לטרוח יותר מדי, והמשכורת נכנסה מדי חודש בחודשו.

הכל נראה היה מצויין, עד שקפץ עליו - כמו על כולנו - רוגזו של הנגיף. המפעל סגר את שעריו ופיטר את העובדים, ושערי סין ננעלו על מסגר ובריח. הרב גרין - שפרנסתו קשורה בקשר הדוק לכלכלת סין, היה מראשוני

הנפגעים. עם התפרצות הנגיף היקף העבודה הלך והצטמצם, ועד מהרה הרב גרין מצא עצמו בבית, מפוטר ונטול הכנסה!

אם מלכתחילה חשב כי מדובר בזמן קצר, עד מהרה גילה את מוראו של הנגיף והשפעתו העצומה. לקראת חג הפסח שעבר, מצא עצמו מול חשבון בנק ריק לחלוטין. לראשונה בחייו הגיע למינוס, ולבו נפל בקרבנו. הוא זוכר כי שניים מילדיו

התקופה המבולבלת שאנו בעיצומה הולכת ומתארכת, וכבר כחצי שנה מאז העולם כולו נקלע לסערה בעקבות נגיף זעוררי, המטיל חיתתו על תבל ויושביה. אל הרעש הבריאותי העז המורעיד מוסדות עולם, נלווים גם 'רעשי משנה' מטלטלים, כמו מוסדות החינוך הנפתחים ונסגרים לסירוגין, עונת השמחות המשובשת, ועוד ועוד, והבולט שמכולם - הוא קושי הפרנסה.

אם בעבר דאגות פרנסה היו נחלתם של חלקים מסויימים בציבור, הרי שהיום דאגות אלו מקיפות את כולם. שועי עולם כנכבדי ארץ, גבירים גדולים כמו עמלים לפת

לחם, אברכי כוללים כמנהלים בכירים, כל אחד ואחד ניוזק - ולו במשהו - מגלי ההדף, ושאלתו בפיו: כיצד ניתן לפתוח את צינור השפע - ודווקא בימים טרופים אלו? איך ניתן לקדם את פני הרעה, ולזכות ב'ביטוח פרנסה'? איך אפשר לפעול כדי להבטיח שלא נזדקק לידי מתנת בשר ודם?!

לצד הדאגה הזו, גם הדאגות האחרות מוסיפות ומרעידות את נימי הלב. מחוץ תשכל חרב הנגיף, ומחדרים אימת הבידוד. חרדה בריאותית גדולה אופפת את העולם כולו, ואנו בהחלט חלק ממנה. האם יש משהו שניתן לעשות כדי להתמגן מפניו במיגון איכותי וטוב? האם יש דרך לפעול להבטיח את שלומנו ובריאותנו, כמו גם את פרנסתנו?!

מסתבר שיש! ה'מדרש תלפיות' בענף 'ברכת המזון' מגלה, כי בברכת המזון נמצאות כל האותיות, מלבד האות פ"א סופית. ה. האות הזו לא מופיעה בברכת המזון כלל. הידעתם למה? יש כאן סוד מדהים: כי האות הזו, ה, חותמת את המילים 'אף' ו'קצף'. וכל הזהיר בברכת המזון, מוגן מכל 'אף' - כעס שמימי, ומכל 'קצף' - סערה עולמית. ברכת המזון היא שכפ"ץ מגן, ששומר מפני סערות עולם וגזירות קשות, היא מגינה על האדם מכל נגע ומחלה, ומכל גזירה וצוקה!

רגע, זה עוד לא הכל: ה'משנה ברורה' מצטט את דברי 'ספר החינוך', הכותב במילים ברורות וחדות: 'כך מקובלני מרבתי, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויים לו כל ימיו בכבוד!' - לא יאומן כי יסופר: העולם מוזא, המינוס מתגבר, אנשים מפורטים, עסקים נסגרים, מהומה כלכלית עצומה. ומי מוגן מכל זה? למי יש הבטחה ברורה שפרנסתו תהיה מצויה לו בכבוד? שלעולם לא יחסר לו ולמשפחתו מזון? מי שזהיר לברך ברכת המזון כראוי?!

פרשת השבוע שלנו מעניקה לנו את המתנה הזו, את הביטוח המקיף. 'ואכלת ושבעת וברכת' - מורה לנו אבא שבשמים, מבקש מבניו לברכו על המזון שהם אוכלים, להודות לו ולבקש ממנו על המשך קיום הפרנסה שלהם. ברכת המזון היא הדרך

מילה של קורא!

אחד הדברים המרגשים שאנו שמחים לקבל, הינו תגובה מקורא הגיליון שמעיד בעדות אישית על מהפכה שחולל. אחד הקוראים הנאמנים נהג בנו בטובת עין, והתקשר לספר סיפור אישי:

גם לפני שנה, בגיליון פרשת 'עקב', עסקנו בברכת המזון וסגולתה. האיש קרא את הגיליון יחד עם בני משפחתו, והדברים נפלו על אוזניים קשובות, ולא בכדי. באותה תקופה הוא היה לחוץ מאוד בפרנסתו, והדברים נסכו בו כוחות. אין פלא אפוא, כי על אתר החליטו בני המשפחה לאמץ את ברכת המזון היטב אל ליבם, ולברך כולם יחדיו מתוך ברכון, ככוונה, בהתלהבות, בקול!

באותה עת נקלע לשמחה משפחתית, וגם אז - שמר על קבלתו זו. כשהגיעה עת ברכת המזון, הוא וילדיו שלפו ברכונים, התיישבו זה לצד זה, וברכו ברכת המזון ככוונה. לא באופן קולני מדי שימשוך את תשומת לב הסובבים, אבל בהחלט - ברכת המזון כראוי ובכוונה, כל בני המשפחה, מתוך ברכונים, בלי להביט ימינה ושמאלה...

'כשסיימנו' מעיד בפנינו הקורא, 'לא חלפו אלא כמה דקות, ואחד מקרובי המשפחה ניגש אליי, 'שמעתי שאתה עובר תקופה קשה בפרנסתך' - אמר, 'והחלטתי להעניק לך מדי חודש את מעשרות הכספים שלי. אני מסדר לך הוראת קבע להעברה בנקאית קבועה מחשבוני לחשבונך!' - אמר אותו קרוב, ונעלם עוד לפני שהספקתי להגיב - שכן הייתי המום!'

כך מספר לנו הקורא, וכל מילה נוספת מיותרת. אחים יקרים, ברכת המזון פותחת שערים, מבטיחה פרנסה. הבטחתם של ראשונים כמלאכים אינה חוזרת ריקם, והם החתומים על ההבטחה כי ברכת המזון כראוי מבטיחה שהפרנסה תהיה מצויה תמיד. הבה נאמץ את ברכת המזון כראוי, ונזכה!

עתידיים להינשא בקרוב, אולם אין לו כל הכנסה - לא לפרנסת החודש, לא לצורכי חג הפסח, ולא לצורך החתונות המתקרבות...

לולי תורתו שעשועיו, היה אובד בעוניו. זכה הרב גרין בחברותא יקרה, ידידו מנוער, שאמנם מתגורר בלונדון שבאנגליה, אולם החברותא האיתנה שביניהם מנצחת כל פער גיאוגרפי. דבר יום ביומו הם לומדים בחברותא בטלפון, ולאחר הלימוד הם משוחחים בידידות. באחד הימים, פתח הרב גרין את סגור לבו, וסיפר לידידו על הפיטורין הזמניים, חוסר ההכנסה, הלחץ הכספי, חשבון הבנק הריק, ובעיקר - על הלב שלו שלא עומד במעמסה...

'נתקלת בקושי בפרנסה בתקופה זו?' - שאלו הידיד מלונדון, 'הרי זו צרת רבים, אבל יש לה פיתרון זמין מאוד. הסכת ושמע סיפור שקראתי זה עתה בגיליון 'על המזון', על 'פידל שפילער' - כנר שמתה לחמו נגדע, ומה עשה בעקבות זאת. כשתאמץ את השיטה של הכנר - בטוחני שפרנסתך תשוב לאיתנה במהרה!' - אמר הידיד, והחל לספר את סיפורו של הכנר:

כנר זה, פרנסתו היתה מוציאה לו בשפע. שמו הטוב הלך לפניו, יומן האירועים שלו היה צפוף. כל זאת - כל עוד לא היה בעולם וירוס שנעל את שערי האולמות והאירועים ההמוניים. משהוירוס הזה הגיע - הכל השתנה. בבת אחת פרנסתו נעצרה לחלוטין, ולראשונה בחייו החל הכנר דגן לחוש בנסיון העוני...

ישב הכנר וחשב, חיפש סגולות לפרנסה, ואז צדה את עיניו הסגולה לקרוא ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, והוא החליט לאמצה. רכש ברכון קטן והניחו בכיס, ומעתה ואילך בירך מתוכו ברכת המזון, כשהוא מקדיש דקות ארוכות לכוון בכל מילה. לא רק בשבתו וביתו נהג כך, אלא גם ביציאו מביתו...

וכך, הואיל וגם שערי בית הכנסת נסגרו, ערכו שכניו של הכנר אירוע בחצר הבניין, והזמינו את השכנים להשתתף. ישב הכנר וסעד את לבו, ולאחר מכן - לפי מנהגו החדש והקפדתו העילאית - שלף את הברכון מכיסו והחל מברך מילה במילה מתוך הכתב, מרוכז לחלוטין במה שיוצא מפיו ולבו נישא בהודאה לה' על המזון שאכל. הוא לא מביט לשום כיוון, לא משתעשע באף פריט, לא שם אוזן לשמוע מה פלוני מספר, הרי הוא מרוכז בברכת המזון, כראוי!

אחד השכנים שם לב לכך, והתפעל. הוא מכיר את הכנר כיהודי עממי למדי, לא כאחד שמברך דקות ארוכות, והנה כשכולם מסיימים - הוא עדיין בעיצומה של ברכת המזון. ולא רק האורך, אלא גם הצורה: הוא יושב חבוש בכובע, אצבעו נודדת על פני השורות, כל מילה נאמרת בדקדוק, מצחו מכווץ בכוונה, הוא מברך ברכת המזון, כמו שברכת המזון אמורה להיראות!

כשסיים לברך, ניגש אליו השכן שהביט מהצד, והחמיא לו על 'ברכת המזון' שלו, ואף התבטא שיש הרבה מה ללמוד ממנו... הכנר קטע את המחמאות באומרו: 'האמת, שלא מכבר גיליתי מחדש שמצות ברכת המזון היא מצוה דאורייתא, שראוי לקיימה כהלכה. ולא רק זאת, אלא שזו סגולה לפתוח את שערי השפע והפרנסה, ואני זקוק לישועה בנושא!'

'אה, ככה? הפרנסה שלך?' - הרהר השכן רגע ארוך, ולפתע ניצת זיק בעיניו. 'נראה לי שיש לי רעיון. אעשה בירור קל ואתקשר אליך!', ואכן, לא עברה שעה קלה וכבר התקשר. 'תקשיבני ידידי!' - סח השכן אל הכנר בהתרגשות, 'יש לי רעיון טוב שבבילך, טוב מאוד, בטח בימים אלה. הסכת ושמע!'

ישועה בכפליים!

השכן פרש את התוכנית במלואה, אותה הגה תוך דקות בודדות. ברקע הדברים סיפר כי הוא מיווד עם מנהל רשת ענקית של בתי אבות, אשר באחד הימים סיפר לו על כך שבשל המצב הוכרחה הרשת לנועל את שערי בתי האבות, כך שאין ביקורים ולא יציאות. מצב זה אינו נעים בעליל, המבוגרים השוכנים בבית האבות משועממים, והדבר משפיע גם על מצבם הנפשי. הם חשים בכלא, זה לא נעים...

השכן שמע, נאנח, וכי מה הוא יכול לסייע? הנגיף הוא עובדה קיימת, ובהחלט - טוב שהנהלת הרשת נעלה את שערי בתי האבות, אין יוצא ואין בא למעט העובדים הנחוצים. הוא כמעט שכח מהסיפור, עד שנזכר ועלתה בו הברקה:

הכנר. אם בימים כתיקונם הוא עמוס עבודה, הרי שעכשיו זו העת בה ניתן להפוך אותו לעובד בבית האבות. יבוא נא הכנר אל בית האבות מדי יום ביומו, וינגן בכינורו שירים אהובים וינגונים נוסטלגיים, באוזני המבוגרים אשר יתכנסו להופעה' המאוחרת. הוא כלל לא צריך להגיע איתם למגע קרוב, יכול הוא לשבת על בימה מוגבהת במרחק בטוח, ובד בבד - להנעים את זמנם של הזקנים!

את הצעתו זו מיהר להפנות אל המנהל, ששמח עליה כמוצא שלל רב. הכנר נקרא לפגישה דחופה, בה סוכמו תנאי עבודתו. הכנר דגן היפוך לאיש הנגינה של רשת בית האבות, ומדי יום יעבור בין בתי האבות של הרשת, ינגן בכל אחד מהם כשעתיים, ושכרו מובטח לו ביד נדיבה, פלוס הוצאות רכב ודלק...

הכנר אף הוא שמח, וההצעה נחתמה לשמחת הצדדים. זכה הכנר בפרנסה טובה המותאמת לימים אלה, זכה מנהל רשת בתי האבות בעובד מסור, העונה בדיוק לצרכים שלו בימים אלה. וכמעט שכחנו - זכה גם חשבון הבנק של הכנר להכנסה קבועה בשפע רב, אבל זה לא רק בזכות הכינוי...

זה הרבה יותר בזכות ברכת המזון. שכן לנצח יזכור הכנר דגן, שההצעה הזו לא הגיעה אליו בחלל ריק. הוא קיבל על עצמו לברך ברכת המזון כראוי, ועמד בקבלתו באופן שגרם לשכנו להתעניין בכך, עד שהבין את העובר עליו והפנה אליו את ההצעה המדוברת. ומאז, כל השאר היסטוריה ענוגה, הנעה בין הנימים העדינים של הכינוי באולמות בתי האבות, לחשבון הבנק של הכנר שזכה לעדנה...

ככל הסיפור הזה סיפר הידיד מלונדון, לרעהו הרב גרין. הוא הוסיף ואמר לו כך: 'שמע נא, אני לא יכול לעזור לך בפרנסתך, אני רק יכול להגיד לך מה כן יכול לעזור לך. ברכת המזון. זה הכלי, זאת הדרך. קראתי את עדותו של הכנר ועיניי זלגו דמעות - מסתבר שלבורא עולם יש דרכים משלו לפרוע את ההבטחות שהתחייב. ואם הוא מבטיח פרנסה בכבוד לזהירים בברכת המזון - הוא עומד בזה!' - חתם הידיד הלונדוני את השיחה באיחול וברכה.

הרב גרין שמע, ועל אתר נענה לאתגר. גם הוא אימץ אל כיסו ברכון קטן, שמעתה יעמוד לצידו בכל מקום בו יסעד. מעתה, הפכה ברכת המזון שלו למעמד מרגש של חיבור עם אבא שבשמים, כשהוא יושב ומברך בכוונה גדולה מתוך הכתב, מוציא את המילים בדקדקנות מפיו מילה במילה, ולבו נרגש ונלהב...

וגם אצלו, הישועה לא איחרה לבוא. ביום מן הימים פגש את שכנו לבנין, יהודי מבוגר למדי ובעל בעיניו, והם דרשו זה בשלום זה. שכנו נאנח והשיב במילים 'ברוך השם אני בריא ושלם', כשתשובה כזו מזמינה כמובן את השאלה הבאה - מי הוא זה שכבר אינו בריא ושלם?! אנתה כה גדולה, על שום מה?!

השכן, שניכרו עליו אותות הצער, פתח והסביר דברים כהווייתם. מזה שנים ארוכות הוא לומד חברותא עם יהודי יקר, שכבר הפך לחברו הקרוב. הלה יודע ללמוד היטב, והשכן הזה, שהוא בעיקר איש עסקים, נהנה מכל רגע של לימוד עמו. אבל, למרבה הצער והכאב, הנגיף הכריע אותו. הוא חלה, נאבק על חייו כשבועיים, ונלקח לבית עולמו... 'אילו יכולתי, הייתי יושב עליו שבעה בעצמי!' - העיד השכן עד כמה אבלו גדול, 'הרי הוא היה העוגן הלימודי שלי בחיים, ומה אעשה עתה?!

הרב גרין ניסה לעודד את רוחו, אולם הלה סירב להתנחם. 'איפה אני יכול למצוא היום חברותא כזו. אדם שהבין ללבי, למד עמי בקצב שלי, ידע לפתור את השאלות שלי, ולהיות לי לידיד נאמן. איפה אפשר למצוא יהודים כמוהו, או לפחות כמוך?' - אמר לרב גרין... 'האמן לי, אם אמצא יהודי כזה שיוכל למוד אתי מדי יום, אשלם לו בעין יפה!' - המשיך השכן ואמר, 'אולי יש לך רעיון? אני זקוק לחברותא כזו, אדם כלבבי. אם לא אתה, לפחות כמוך!'

הרב גרין הבטיח לחשוב, למרות שכבר באותו רגע הרגיש כי נפתח לו שער שמימי. הוא לא ידע איך וכיצד להציע את עצמו, אבל השכן לא אבה להמתין יותר מדי. כבר למחרת התקשר אליו ושאל: 'נו, הרב גרין, מצאת לי מישהו כמוך? יש לך רעיון?'

הרב גרין אזר אומץ, והשיב מיד: 'מצאתי מישהו, אבל הוא לא כמוני... זה ממש אני. בעבר הייתי מאוד עסוק בעסקי היבוא, אולם לנוכח המצב אני מובטל ומחפש פרנסה. אשמח להפוך לחברותא שלך מדי יום ביומו - גם אעסוק בתורה שהיא משוש חיי, גם תהא לי תעסוקה, ואתה גם מבטיח פרנסה... מה יותר טוב מזה?'

השכן התרגש עד כלות, דמעות זלגו מעיניו. 'תבורך מפי עליון!' - השיב מיד, 'סגרנו. היום מתחילים. בשעה ארבע מתיישבים ללמוד!' - העיסקה סוכמה, והרב גרין המופתע התקשה להניח את השפופרת על כנה. הנה כי כן, בורא עולם פתח לו פתח שמימי, מי היה מאמין!'

מי היה מאמין? - כל יהודי! כי כשהדבר כתוב בתורה ושנוי בראשונים ומשולש בספרי ההלכה, זה עובד וזה מובטח. מי שהביא פרנסה לכנר - אינו מנהל בתי האבות, בדיוק כפי שהשכן לא זה שמביא את פרנסת הרב גרין. אלה הם רק צינורות!

מי שמביא את הפרנסה, הוא מלך זן ומפרנס. ובתורתו כתוב לאמור כי זההיר בברכת המזון פרנסתו מוציאה. הנה לפנינו שתי עדויות טריות, אישיות ומרגשות, עד כמה הסגולה הזו עובדת, ובגדול. עד כמה היא מבטיחה פרנסה, תמיד, בכל תנאי מזג אוויר ובכל תפוכות עולם.

הבה נאמץ את הסגולה הזו בכל לב, עכשיו הזמן. נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון מתוך הכתב, בכוונה ובדקדוק התיבות, בישיבה מכובדת ובהתלהבות של קדושה. ברכת המזון היא ביטוח שמבטיח הצלה מגל גזירה וצרה, כמו גם פרנסה בשפע וברוח לב. וככל שנאמץ את ברכת המזון אל ליבנו כראוי - כך נזכה לראות שאבא שבשמים מבטיח ומקיים, ומעניק לנו מטובו שפע פרנסה ברוחב לב!